

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Преслав Михайлов Димитров
Ръководител катедра „Туризм“ и Декан на Стопанския факултет
при Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление(Туризм)“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Руси Русков Русев*
Тема на дисертационния труд: *„Внедряване на интегрирани екологични системи в хотелиерството“*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №796/08.04.2020г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Руси Русков Русев е роден на 16.12.1991г. в гр. София. Средното си образование получава в Национална финансово-стопанска гимназия, гр. София със специалност Икономика и мениджмънт, III квалификационна степен, а висшето в Университета за национално и световно стопанство. Завършил е специалност „Икономика на туризма“ в ОКС Бакалавър, специалност „Бизнес анализи и проекти“ в ОКС Магистър. От 2017г. получава допълнителна квалификация от ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в направление учителска правоспособност. От 2016г. работи като преподавател по икономически дисциплини към Национална финансово-стопанска гимназия.

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Икономика на туризма“/факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС по научна специалност „Икономика и управление(Туризм)“ съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС №710/06.04.2016г. Обучението е осъществено в редовна форма през периода 2016-2020г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е представен в обем от 228 страници компютърно набран текст. Състои се от заглавна страница, съдържание, увод - 7 стр, три глави с включено заключение с общ обем от 177стр. , използвана литература – 8стр., приложения – 30 стр., списък с публикациите на автора – 2 стр. Представени са 4 фигури, 4 графики, 9 таблици.

Актуалност на темата: Според докторанта тази тема не е конюнктурна и проблемите, които поражда все повече ще се задълбочават, застрашавайки съществуването на човечеството.

Като **обект** на изследването е определен хотелът, а **за предмет** на дисертационния труд е определена екологичната система в хотелиерството.

Цел на изследването е формулирана като „Как проектирането и внедряването на интегрирани екологични системи в хотелиерството може да доведе до ограничаване и при възможност елиминирание на вредното въздействие, което оказва експлоатацията на хотелите върху околната среда“.

Задачите, свързани с изясняване особеностите на въздействието на хотелиерската дейност върху околната среда и възможностите за неговото управление се свеждат до:

- определяне на критериите, показателите и методите за анализ и оценка на въздействието на хотелиерската дейност върху околната среда;
- оценяване изпълнението на задължителните екологични изисквания за хотелиерската дейност в Република България;
- разработване на програма за ограничаване на неблагоприятното въздействие на хотелиерската дейност върху околната среда;
- определяне насоките и формулиране на препоръки за намаляване на отрицателното въздействие върху околната среда;
- определяне насоките за екологосъобразна дейност в Република България

Изследователската теза е свързана с факта, че съвременният български хотел има потребност да събира, обработва и използва информацията за изразходването на ресурсите си по оптимален начин чрез внедряване на интегрирана екологична система.

От информационните източници е обърнато особено внимание първо на изследванията на водещи специалисти в областта на икономиката на туризма и екологията, второ на международните стандарти и правови разпоредби, уреждащи екологичните системи и тяхното разумно използване (ISO 14 000 и ISO 14001); на трето място са националните законови и подзаконови документи (Закон за опазване на околната среда, Закон за качеството на въздуха, Закон за вредните емисии, Закон за качеството на питейната вода и др.); четвърто – информация от Евростат и НСИ; пето – обработените и класифицирани по показатели данни от полевите проучвания.

Дисертационният труд включва използването на 87 източника. От тях 49 са на кирилица, като към тях се отнасят както български, така и руски автори и 38 са на латиница, като тук се включват както английски, американски и австралийски автори, така и албански, бразилски, датски, италиански и др.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Акцентираща се върху: постигнатите основни научни и/или научно-приложни резултати; използваната методология; изпълнението на поставените цел и задачи.

Докторантът е изследвал интегрираните екологични системи в хотелиерството. Разгледани са основните аспекти при разработването и внедряването на една такава система. Описани са критериите и показателите за екологична оценка, както и са предложени методи за анализ и оценка на системите. Извършена е оценка на такава система в реалните условия на функциониращ хотел. На тази основа е разработен оптимален модел за такъв вид системи.

Предложен е модел на програмен продукт за екологична система в хотелиерството, който се характеризира с практичност, ефективност, достъпен интерфейс и дава възможност за ползване от неквалифицирани кадри.

4. Оценка приносите моменти в дисертационния труд

Кратка оценка за приносите, посочени от дисертанта. Акцентира се върху основните научни и/или научно-приложни приноси в дисертационния труд.

Докторанът е изследвал връзките и зависимостите между системите за управление на хотелиерската дейност и интегрираните екологични системи. По-конкретно неговите научно-приложни приноси са както следва:

1. Подобрен и допълнен е понятийния апарат използван в екологичните системи в хотелиерството;
2. Дефинирани са особеностите на интегрираните екологични системи в хотелиерството;
3. Разработена е система от критерии и показатели за анализ и оценка на екологичните системи в хотелиерството;
4. Предложени са методи за анализ и оценка за екологичното въздействие в хотелиерството;
5. Установен е ефектът от внедряването на екологичните системи в хотелиерството;

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Публикациите са авторско дело и отговарят на минималните национални наукометрични изисквания за придобиване на ОНС „доктор“ в ПН 3.8 „Икономика“, научна специалност „Икономика и управление(Туризм)“ в УНСС“.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е разработен в достатъчен обем и пълно и вярно представя основните съдържателни и приносни моменти на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Наред с приносите и ползите на дисертационния труд, могат да бъдат открити и някои слабости, които не са от принципно естество имат свойството предимно на препоръки и не намаляват изтъкнатите достойнства на разработката, отнасящи се до:

- необходимост авторът да анализира и представя по-задълбочено първоизточниците, третиращи фундаментални въпроси от теорията на устойчивото развитие и управленските системи в туризма;
- недостатъчно терминологично изясняване на понятийния апарат, с който се бори, както и липса на представяне на някои съществуващи връзки между изследваната фактология, което се забелязва при формулировката на изследователската теза;
- констатирано се също известни технически и стилово-езикови слабости.

8. Заключение

Въз основа на представения за рецензиране дисертационен труд, считам че дисертационния труд се съдържа научно-приложни резултати, които представляват самостоятелен оригинален принос в икономическата и управленска наука в сферата на туризма. Също така, от разработката е видно, че кандидатът притежава необходимите задълбочени теоретични знания в областта на интегрираните екологични системи в хотелиерството, както и че може да провежда самостоятелни научни изследвания (чл. 27 и чл.28 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ).

Видно е, че дисертационният труд е във вид и обем, съответстващи на специфичните изисквания на Закона за развитие на академичния състав, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и вътрешните правила на УНССС.

С оглед на гореизложеното предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за присъждането на образователната и научна степен “доктор” по ПН 3.8 „Икономика“ на докторант Руси Русков Русев.

30.04.2020 г., гр. Благоевград

Подпис:
Доц. д-р Преслав Михайлов Димитров